

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. december 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 141 (Alm. del) af 12. november 2018 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvad den årlige vækst i det offentlige forbrug ville være i hvert år frem mod 2025, hvis hele det økonomiske råderum og skønnet for satspuljebeløbet, jf. svar på FIU alm. del-spørgsmål 625 (2017-18), anvendes på offentligt forbrug? Svaret bedes oplyst i mia. kr. og i pct., ligesom den gennemsnitlige vækst i den samlede periode også bedes oplyst i både pct. og mia. kr.

Svar

Det finanspolitiske råderum er senest opdateret i forbindelse med *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022* (august 2018). I fremskrivningen fra august skønnes det finanspolitiske råderum til ca. 23½ mia. kr. frem mod 2025 (målt i forhold til udgiftsniveauet i 2019), når der tages højde for, at råderummet for 2019 er udmøntet med finansloven for 2019.

Udmøntningen af satspuljen skete - efter hidtidig praksis - i forbindelse med det finansår som sats- og udmøntningsprocenten (procent til puljebeløb) er knyttet til.

I de mellemløste fremskrivninger har det for de år, hvor der ikke er taget konkret stilling til anvendelsen af satspuljen, beregningsteknisk været antaget, at overførselsudgifterne indekseres med lønudviklingen, dvs. det eventuelle satspuljebeløb er beregningsteknisk antaget udmøntet til indkomstoverførsler. I det opdaterede 2025-forløb fra august 2018 blev satsreguleringsprocenten således beregningsteknisk forudsat at følge lønudviklingen fra 2020 og frem. Derudover indregnes virkningen af den konkrete aftalte afdæmpede regulering i perioden 2016-2023, jf. *Aftale om skattereform 2012*.

Med de gældende antagelser om lønudviklingen ville udmøntningsprocenten til satspuljen beregningsteknisk være 0,3 pct. om året i perioden 2020-2025. En udmøntningsprocent på 0,3 svarer til en nyttilførsel af midler til satspuljen (puljebeløbet) på i omegnen af ¾ mia. kr. (2019-niveau). Skønnet for lønudviklingen og udmøntningsprocenten er behæftet med usikkerhed, der er stigende ud i årene. Satspuljens endelige størrelse i de enkelte finansår vil foruden nyttilførslen også afhænge af frigjorte og uforbrugte midler fra tidligere år, jf. *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 625 af 17. september 2018*.

Under hidtidig praksis ville satspuljemidlerne i den årlige mellemfristede august-fremskrivning, der udarbejdes i forbindelse med finanslovsforslaget for et givet finansår, blive flyttet beregningsteknisk fuldt ud fra indkomstoverførslerne til det offentlige forbrug. Den endelige virkning på det offentlige forbrug ville som nævnt afhænge af den konkrete udmøntning af satspuljemidlerne.

Hvis det rent illustrativt forudsættes, at denne flytning af satspuljemidlerne (i en situation, hvor satspuljeforliget ikke var opsagt) skete hele vejen frem til 2025 og skete fuldt til offentligt forbrug ville det øge den højst mulige offentlige forbrugsvækst. I en sådan illustrativ beregning frem mod 2025 vil den højst mulige offentlige forbrugsvækst imidlertid også blive påvirket af, at der er tilbageløb og adfærdsvirkninger af ændringer i de offentlige indkomstoverførsler.

En umiddelbar overførsel fra de offentlige overførsler til en illustrativ satspulje på i størrelsesordenen $\frac{3}{4}$ mia. kr. årligt i 2020-2025 vil svare til $4\frac{1}{2}$ mia. kr. frem mod 2025. Tilbageløbet af de lavere offentlige overførsler på den offentlige saldo vil skønmæssigt svare til ca. $-2\frac{1}{4}$ mia. kr. En nedjustering af de offentlige overførsler som følge af, at midlerne illustrativt forudsættes overført til en satspulje og under forudsætning af fuld udmøntning af en sådan pulje til offentligt forbrug vil som udgangspunkt – i fravær af sammensætningseffekter i løndannelsen – indebære, at kompensationsgraden for overførselsmodtagere alt andet lige reduceres, hvilket vil give en isoleret styrkelse af den strukturelle saldo via et øget arbejdsudbud. Denne effekt skønnes med usikkerhed at udgøre ca. $\frac{1}{2}$ mia. kr. i 2025.

I en sådan illustrativ beregning ville den højst mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2025 således netto være øget med ca. $2\frac{3}{4}$ mia. kr. svarende til en øget gennemsnitlig realvækst i 2020-2025 på ca. $\frac{1}{2}$ mia. kr. eller ca. 0,1 pct. årligt, *jf. tabel 1*. Beregningerne er behæftet med usikkerhed og af illustrativ karakter. I lyset af ovenstående forbehold og den deraf følgende usikkerhed indeholder tabel 1 den beregnede virkning over hele perioden og tilsvarende den gennemsnitlige virkning over hele perioden.

Tabel 1

Isoleret virkning på den højst mulige offentlige forbrugsvækst af den illustrative beregning

	2025
Mia. kr.	
Isoleret virkning ved overflytning af illustrativ satspulje på $\frac{3}{4}$ mia. kr. årligt i 2020 til 2025 fra offentlige indkomstoverførsler til offentligt forbrug	$4\frac{1}{2}$
Virkning af tilbageløbsforskel mellem indkomstoverførsler og offentligt forbrug	$-2\frac{1}{4}$
Virkning af øget arbejdsudbud som følge af svækket kompensationsgrad for indkomstoverførsler	$\frac{1}{2}$
Samlet illustrativ virkning på højst muligt offentlig forbrugsvækst	$2\frac{3}{4}$
Gennemsnitlig virkning på højst mulig offentlig forbrugsvækst i 2020-2025	
Mia. kr. (2019-priser)	$\frac{1}{2}$

Pct.	0,1
------	-----

Anm.: Den isolerede virkning på den højest mulige offentlige forbrugsvækst er beregnet ud fra en beregningsteknisk forudsætning om en nytildførsel til satspuljen på $\frac{3}{4}$ mia. kr. årligt i 2020-2025 fra offentlige indkomstoverførsler til offentligt forbrug samt en tilbageløbsforskel herved på illustrativt 50 pct. Det er med usikkerhed lagt til grund for beregningen, at de lavere kompensationsgrader for de offentlige overførsler, der følger af en udmøntning af satspuljen til fuldt ud offentligt forbrug indebærer et styrket arbejdsudbud på 300 personer årligt svarende til samlet set ca. $\frac{1}{2}$ mia. kr. frem mod 2025.

Kilde: *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022*, august 2018 og egne beregninger.

Der er med *Aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere* af 30. november 2018 vedtaget ny regulering for langt hovedparterne af indkomstoverførslerne. Fremover vil fx folkepensionen således blive reguleret fuldt med lønudviklingen, fremfor med satsreguleringsprocenten.

Aftalen indebærer endvidere, at der indføres en obligatorisk opsparing for hovedparten af de indkomsterstättende indkomstoverførsler, som i dag indgår i grundlaget for fradraget til satspuljen. De midler, der i dag i kraft af satsreguleringen overføres til satspuljen, skal fra 2020 og frem mod 2030 gå til overførselsmodtagerenes egen pensionsopsparing¹. Nytildførsler til satspuljen ophører således fra 2020.

I den mellemløstede fremskrivning fra august 2018 er det som nævnt beregningsteknisk forudsat, at overførslerne fra 2020 og frem reguleres på linje med lønudviklingen (svarende til at satspuljen udmøntes til overførsler). Opsigelsen af satspuljeforliget, hvorefter folkepensionen reguleres på linje med lønudviklingen og tilsvarende for de øvrige overførselsindkomster, der omfattes af obligatorisk opsparing (inkl. pensionsbidraget, som finansieres af staten), påvirker således ikke i sig selv råderummet i fremskrivningen – målt ved den højest mulige offentlige forbrugsvækst inden for målet om strukturel balance i 2025.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

¹ Med den gældende fremskrivning af lønudviklingen vil udmøntningsprocenten svare til 0,3 pct. om året. Den årlige stigning i det statslige bidrag til den obligatoriske pensionsordning svarer ligeledes til 0,3 procent-point om året. Under de hidtidige regler vil udmøntningsprocenten til satspuljemidler dog kunne blive mindre end 0,3 pct., hvis lønstigningen er under 2,3 pct. i et år.